T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/463
KARAR NO : 2022/623
KARAR TR : 28/11/2022

ÖZET: 5510 sayılı Kanun uyarınca tespit edilen fark işçilik prim borcunun iptali istemiyle açılan davanın, anılan Kanun'un 85 ve 101.maddeleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B. Ö. G. Ve K. H. Ticaret A.Ş.
Vekili : Av. S. Ö
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. E. G

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı işyeri hakkında, SGK denetmenleri tarafından 29/11/2018 tarih 126 sayılı denetmen raporuna istinaden, 2016/11,12 - 2017/01,02,03. aylara ilişkin 23 kişi için fark işçilik tespiti yapılmış olup, aylık prim hizmet belgelerinin, 5510 sayılı Kanun'un 86. maddesi uyarınca bir aylık yasal süresinde verilmemesinden dolayı aynı Kanun'un 102. maddesinin (c) alt bendine istinaden 17.514 TL tutarında idari para cezası uygulanmıştır. İş yerinde kayıt dışı çalışan tespiti yapıldığından 2016/04 ve 2017/09 sayılı asgari ücret desteği genelgesine istinaden 2016 ve 2017 yılında işyerinin almış olduğu asgari ücret destekleri iptal edilmiş olup, 30/11/2019 tarihi itibariyle hesaplanmış gecikme zammı dahil 5.378,12 TL sosyal güvenlik prim borcu tahakkuk ettirilmiştir. İbraz edilen defter ve belgelerin 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin (4) numaralı alt bendine uygun olarak düzenlenmemesinden ve bu ibraz edilen aylık ücret tediye bordrosunun 5510 sayılı Kanun'un102. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin (5) numaralı alt bendine uygun olarak düzenlenmemesinden dolayı 8.620 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2. Davacı işveren, sigortalılara ait aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi dahilinde eksiksiz olarak Kuruma bildirdiğini beyan ederek uygulanan idari para cezasının ve sosyal güvenlik prim borçlarının kaldırılması istemiyle idareye başvurmuştur.

3. Davacının başvurusu üzerine, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Kadıköy Sosyal Güvenlik Merkezi 04/02/2021 tarihli ve 19773315 sayılı komisyon kararı ile, 5510 sayılı Kanun'un 59. maddesi ile 102. maddesinin c, e-4, e-5 alt bentlerine istinaden uygulanan idari para cezasının 26.134 TL olarak onanmasına, tahakkuk eden 5.378,12 TL sosyal güvenlik prim borçlarının devamına, iş yerinin bu hususta ki itirazlarının reddine karar vermiştir.

4. Davacı vekili bu komisyon kararına karşı adli yargı yerine başvurmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

5. **İstanbul Anadolu 21. İş Mahkemesi 09/11/2021 tarihli ve E.2021/113, K.2021/445 sayılı kararı** ile, davaya konu edilen ödeme emirlerinin idari para cezalarına ilişkin olduğunu, 5510 sayılı Kanun'un 102/4. maddesi uyarınca yargılamada idari yargının görevli olduğunu, görev hususunun dava şartı olması nedeniyle davanın her aşamasındare'sen dikkate alınması gerektiğini belirterek, davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

6. Davacı vekili, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

7. İstanbul 10. İdare Mahkemesi 04/04/2022 tarihli ve E.2022/575, K.2022/633 sayılı kararı ile, söz konusu talepler yönünden ayrı ayrı iki farklı dava açılmak suretiyle 26.134 TL para cezası verilmesine ilişkin işleme ayrı, 5.378,12 TL sosyal güvenlik prim borcu çıkarılmasına ilişkin işleme karşı ayrı olmak üzere yeni bir dilekçe ile davanın yenilenmesi gerektiğini belirterek, 2577 sayılı Kanun'un 3. ve 5. maddesine uygun bulunmayan dava dilekçesinin, aynı Kanun'un 15. maddesinin l/d bendi hükmü uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren otuz gün içerisinde belirtilen noksanlıklar tamamlanarak ve aralarında hukuki yönden bağlılık bulunmayan farklı işlemler yönünden yenileme dilekçesi olduğu belirtilen ayrı ayrı dilekçeler ile Mahkemelerine bizzat veya bir avukat vasıtasıyla yeniden dava açılmak üzere reddine karar vermiştir.

8. Davacı vekili bu kez, davacıya ait iş yerinde sigortasız işçi çalıştırıldığından bahisle 5.378,12 TL sosyal güvenlik prim borcu çıkarılması ve 17.514 TL para cezası verilmesine ilişkin işleme yapılan itirazın reddine ilişkin Kadıköy Sosyal Güvenlik Merkezi Komisyonunun 04/02/2021 tarihli ve 19773315 sayılı kararının, 5.378,12 TL sosyal güvenlik prim borçlarının devamına ilişkin kısmının iptali istemiyle dava açmıştır.

9. **İstanbul 10. İdare Mahkemesi 16/06/2022 tarihli ve E.2022/1066 sayılı kararı**ile, dava konusu işlemin, davacının 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin bir işlem olmadığını, salt yapılan denetim sonucunda sigortalı bildirimi yapılmaması nedeniyle 2016/04 ve 2017/09 sayılı genelgelere istinaden sigorta bildirimi yapılmayan çalışanlara ilişkin eksik ödendiği tespit edilen 5.378,12 TL prim borçlarına ilişkin olduğunun görüldüğünü, bu durumda uyuşmazlığın çözümünün özel kanun kuralı ile adli yargı düzeni içinde iş mahkemelerinin görevine girdiği görüş ve kanaatine varıldığını belirterek, Mahkemelerinin görevine girmeyen ve İstanbul Anadolu 21. İş Mahkemesince görevsizlik kararı verilen davada görevli Mahkemenin belirlenmesi için dava dosyalarının 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

10. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun*"Primlerin ödenmesi"* başlıklı 88. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *"Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. Cumhurbaşkanı, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az üç yıl süreyle prim yükümlüsü olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildirgeleri kanuni sürelerinde vermiş olanlardan başvuru tarihi itibarıyla vadesi bir yılı geçmemiş borcunu borç ödemede hüsnüniyet sahibi olmasına rağmen ödeyememiş olanlar hakkında uygulatmaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir. 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun prim ve diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir.*
>
> *Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.*
>
> *Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.*
>
> *Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz."*

11. Aynı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı101. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."*

12. Aynı Kanun'un *"Kurumca verilecek idarî para cezaları"* başlıklı102. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

> *"İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün*

içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: AnaKanun'unMahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (...)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

İdarî para cezaları on yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Zamanaşımı süresi, fiilin işlendiği tarihten itibaren başlar.

İdarî para cezaları hakkında, bu Kanun ve 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır."

13. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 37. maddesinin üçüncü fikrası şöyledir:

"Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/11/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, davanın sosyal güvenlik prim borçlarının kaldırılmasına ilişkin kısmı yönünden oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada idari yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davacıya ait iş yerinde sigortasız işçi çalıştırıldığından bahisle 5.378,12 TL sosyal güvenlik prim borcu çıkarılmasına ilişkin işleme yapılan itirazın reddine ilişkin Kadıköy Sosyal Güvenlik Merkezi Komisyonunun 04/02/2021 tarihli ve 19773315 sayılı kararının, 5.378,12 TL sosyal güvenlik prim borçlarının devamına ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

17. Bu durumda, taraflar arasındaki uyuşmazlık 5510 sayılı Kanun'un 85. maddesinde belirtilen fark prim borcunun hesaplanmasına ilişkin olduğundan, uyuşmazlığın çözümünde, anılan Kanun'un 85 ve 101. maddeleri uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 10. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İstanbul Anadolu 21. İş Mahkemesinin 09/11/2021 tarihli ve E.2021/113, K.2021/445 sayılı görevsizlik kararının, davanın sosyal güvenlik prim borçlarının kaldırılmasına ilişkin kısmı yönünden kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 10. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, İstanbul Anadolu 21. İş Mahkemesinin 09/11/2021 tarihli ve E.2021/113, K.2021/445 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ, davanın sosyal güvenlik prim borçlarının kaldırılmasına ilişkin kısmı yönünden KALDIRILMASINA,

28/11/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN